

„FĂRĂ TRUP / FĂRĂ GÂND / FĂRĂ PĂCAT”

Raluca HĂȘMĂȘAN

Profesor universitar, filosof și cercetător, autor a numeroase studii și cărți în domeniul fundamentalismului religios, al filosofiei postholocaust, al consilierii etice și al dezvoltării personale, Sandu Frunză dezvăluie cititorilor o altfel de îndeletnicire, poezia, prin volumul *Iubirea ca un vis înfinit dăruit unei clipe* (Editura Eikon, 2023). Momentul tardiv al debutului poetic este văzut de Vianu Mureșan (autorul prefeței) ca un prilej de a-și da jos „măștile sociale și profesionale”, de a-și arăta „fețele vulnerabile, neștiute” și de a-și face cunoscută pasiunea secretă.

În marea învolburată a liricii contemporane, versurile lui Sandu Frunză te poartă spre suprafața lină, pătrunsă de lumină a acesteia. Sunt senine, înălțătoare, asemenea armoniilor divine articulate de coardele unei harpe. Poetul atinge delicat și, totodată, cu exuberanță, într-un suflu neoromantic autentic, fragila harpă lirică, plămădind suave compoziții închinete iubirii. Într-o rostire limpede și armonioasă și cu o impresionantă forță expresivă, este contemplată această taină a firii, eul liric mărturisind cu serenitate bucuria „de a iubi, de a visa și de a trăi”, de a revărsa din plinătatea sufletească a celui ales să se împărtășească din cuminecătura sacră a iubirii („Nu numai ei, / ci pământul întreg a fost binecuvântat / cu pașii tăi cântând în lumina lunii”; „lumea mea toată / pare o catedrală în care / splendoarea clipei e măsurată de trupul tău / frumos ca un gând de primăvară”; „Niciodată / n-am să găsesc / ceva mai profund religios / decât // cerul pe care / stelele desenau chipul tău”).

Cu vădită exaltare poetică, iubirea este proiectată într-un univers utopic, paradiziac, în care se nasc sentimente de dragoste inefabile („Ca un

înger de dorință / se plimba prin grădina cu trandafiri / când s-a ivit / unica locuitoare a paradisiului / cu trupul fierbinte / ca o cană de vin fierț oferit de muze / Mistuit de buze / și de mângâieri s-a lăsat / în vraja visului / O încântare a cântărilor / vibrând suflet lângă suflet” – *Încântarea cântărilor*). Discursul liric este conceput metaforic asemenea unui vis etern, în care iubirea este unica forță salvatoare, energie miraculoasă și suprema menire a ființei, un vis dominat de imaginea desăvârșită a ființei dragi, închipuite ca o zeiță „cu părul în vânt ca un foc hrănit de soare”, care „trage după sine tot albastrul cerului”. Coborâtă din înălțimi divine, izvorâtă din „lumină”, femeia este venerată și este investită cu însușiri uimitoare („numai ea știe să rostească / iubirea și candoarea acestei lumi”; „doar tu ca un vis pe care nu-l poți uita / cu chipul tău / pui în mișcare undele lacului / ca eu să citesc în rotirea lor / povestea de iubire păstrată ca o unică taină”), cu puteri tămăduitoare prin care alină singurătatea, suferința sau dorul îndrăgostitului („Ca o lumină / venind să cuprindă tot întunericul din mine / te-ai ivit”), de o răvășitoare frumusețe („Intensă și vibrantă ca o promisiune mesianică / este lumina ochilor tăi luminându-mă lăuntric / Înmuguresc în afară precum stelele / la început de noapte cerul dezvăluind / Parcă ai crescut din mine ca un trup de taină / Și acum te redau lumii / Cu goliciunea ta frumoasă / Ca o carte deschisă”). Recuzita semantică și stilistică folosită la conturarea peisajelor lirice și la intensificarea mesajului poetic cuprinde motive precum „stelele”, „luna”, „noaptea”, „mansarda”, „ploaia”, „lacul”. Utilizate pregnant, acestea sporesc ambianța de reverie, intensifică farmecul clipei de iubire, accentuează frumusețea iubitei, având totodată rol protector pentru cuplul de îndrăgostiți.

Versurile volumului compun, de fapt, un unitar poem de dragoste epurat de frivolități profane, de incertitudini și de zvâcniri senzuale efemere.

Atmosfera edenică în care este conceput visul de iubire, elanul poetic de slăvire a femeii, manifestarea înflăcărată a sentimentelor izvorăsc din acea puternică stare de contemplare blagiană a „corolei de minuni a lumii”, astfel că ființa se definește pe sine și întreaga fire înconjurătoare prin raportare la binecuvântarea de a trăi și de a iubi: „Nu știu cum va fi lumea când nu voi mai putea iubi / Dar, Doamne, cum ai știut tu / să rănduiești lucrurile / așa cum stelele să fie luminători / luna să apară în voia ei / soarele să răsară ca și cum tu ai fi prezent / și iubita mea să îmi iasă în cale la vremea potrivită”.

În contradicție cu imaginea celestă a iubitei cu „ochii brăzdați de lumini blagiene”, adorate „ca o copilă / care râde / când bea / apă de izvor / de parcă / Dumnezeu ar muri / fără râsul ei”, figura iubitei simbolizează „întunericul”, lumea profană, vulnerabilitatea. Din atracția și contopirea acestora se naște „un singur fior al ființei”, un tot compus din yin și yang/alfa și omega în complementaritate, „de parcă întreaga lume s-ar fi zămislit / într-o singură îmbrățișare”. Tocmai pentru a sublinia puternica lor interconectare, poetul accentuează armonizarea acestor contrarii („Izvorai din lumină / și întunericul chiar eu eram”; „Ființa mea se hrănește din cer / Ființa ta se hrănește cu pământ”). Comuniunea a „două spirale cosmice”, perechea de îndrăgostiți formează „o coloană menită să sprijine / cerul plăcerii și al bucuriei revărsate în amândoi”. Dimensiunile realității, coordonatele materiale se disipează („fără trup / fără gând / fără păcat”), rămânând astfel doar iubirea ca singură energie/lumină ce vine „să cuprindă tot întunericul” dinăuntru ființei.

Intensitatea emoțiilor, adâncimea intelectuală a reflecției asupra iubirii, perspectiva poetică prin care „iubirea își asumă rolul total al re-creării lumii de la început” reprezintă așadar liniile caracteristice lirismului lui Sandu Frunză, pe care le relevă cu abilitate Oana Boc în postfața volumului.